

Anti-pestprotocol bs. Edith Stein

Inleiding

Pesten is een niet makkelijk op te lossen probleem. Op onze school hebben we een uitgebreide aanpak om pesten te voorkomen, door het bevorderen van een goed pedagogisch klimaat. Toch kan het voorkomen dat er gepest wordt. Een protocol met een plan van aanpak is daarom van belang.

Wat is pesten?

Pesten is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meer personen proberen een andere persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Relatief nieuwe manieren van pesten zijn het digitaal en mobiel pesten. (Bron: <http://www.nji.nl/Pesten-Probleemschets-Definitie>)

Wat is het verschil tussen plagen en pesten?

plagen	pesten
Is onschuldig en gebeurt spontaan en met humor.	Gebeurt berekend. Men weet meestal vooral wie, hoe en wanneer men gaat pesten. Iemand wordt bewust gekwetst of gekleineerd.
Is van korte duur en is tijdelijk.	Gebeurt herhaaldelijk, systematisch en langdurig. Stopt niet vanzelf.
Speelt zich af tussen twee "gelijken".	Is een ongelijke strijd. De gevoelens van onmacht van het gepeste kind staan tegenover de machtsgevoelens van de pester.
Is meestal te verdragen of zelfs leuk, maar kan ook kwetsend of agressief zijn.	Kent geen positieve bedoelingen, maar doet pijn.
Is meestal één tegen één.	Wordt gedaan in een groep, pester en meelopers tegenover een geïsoleerd slachtoffer.
Ligt niet vast. De partijen wisselen keer op keer.	Gebeurt meer in een vaste structuur. De pesters zijn meestal dezelfde, net zoals de slachtoffers.

De gevolgen van plagen	De gevolgen van pesten
Op het moment dat het gebeurt is het mogelijk niet leuk, maar de pijn gaat snel over.	Wanneer het pesten langer aanhoudt, kunnen de gevolgen, zowel lichamelijk als psychisch, heel pijnlijk en complex zijn. Dit kan grote impact hebben op het leven van het kind dat gepest wordt.
De vroegere relatie is snel hersteld. Ruzies en conflicten worden snel opgelost.	Het is niet gemakkelijk om tot acceptabele relaties te komen. Het herstel verloopt moeizaam.
Je blijft opgenomen in de groep.	Het gepeste kind raakt in een isolement en voelt zich eenzaam. Aan de basisbehoefte om bij de groep te horen wordt niet voldaan.
De groep lijdt er niet onder.	De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat. Iedereen is wantrouwig. Hierdoor is er weinig openheid, spontaniteit en contact met elkaar. Er zijn weinig of geen echte vrienden binnen de groep.

Uitgangspunten bij ons anti-pestprotocol

- Als pesten en/of pestgedrag wordt gemeld, zal dit erkent worden door leerkrachten, vertrouwenspersoon of pestcoördinator (afhankelijk bij wie het gemeld wordt) en vervolgens zullen er, indien nodig, stappen worden ondernomen.
- Als pesten en/of pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat als een probleem op onze school voor zowel de gepeste kinderen, de pesters, de meelopers, de 'zwijgende' groep, de ouders en leerkrachten.
- De school heeft een inspanningsverplichting om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en in het geheel niet wordt geaccepteerd.
- Dit anti-pestprotocol wordt door het hele team en de MR onderschreven en alle ouders ter inzage aangeboden.

Maatregelen en procedure

Preventieve maatregelen

Aan het begin van het schooljaar wordt in alle groepen besproken waar kinderen die gepest worden terecht kunnen. De kinderen kunnen naar een leerkracht van hun eigen keuze gaan. Er is op onze school ook een vertrouwenspersoon, zij of hij stelt zich aan het begin van het schooljaar in alle klassen voor.

Indien de leerkracht aanleiding daartoe ziet, besteedt hij of zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groeps gesprek.

Ook voor ouders moet er een klimaat geschapen worden waarin het duidelijk is dat de school open staat voor dit soort meldingen.

Repressieve maatregelen

Dit zijn maatregelen die worden getroffen om de onveilige situatie zo snel mogelijk te beëindigen.

1. Indien er sprake is van pestgedrag, gaat de leerkracht van het gepest kind in gesprek met de betrokken kinderen.
Dit gesprek staat niet op zichzelf, maar wordt regelmatig herhaald om het probleem aan te pakken. Er worden duidelijke afspraken gemaakt om het pesten te stoppen.
Van dit gesprek worden aantekeningen gemaakt in het leerlingvolgsysteem van zowel de pester als het gepeste kind.
De anti-pest coördinator en intern begeleider worden altijd op de hoogte gebracht en voor advies geraadpleegd.
2. Indien er sprake is van herhaald pestgedrag, worden de ouders van de pester mondeling op de hoogte gebracht van de ongewenste gebeurtenissen. Dit gebeurt bij voorkeur middels een gesprek op school waar ook de pester bij is.
Tijdens dit gesprek worden de feitelijke gebeurtenissen gedeeld met ouders en worden er afspraken gemaakt met de pester om het gedrag te stoppen. Ook wordt doorgenomen welke sancties bij overtreding van de afspraken worden opgelegd. Gedacht kan worden aan uitsluiting van met name situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag, zoals: buitenspelen; bewegingsonderwijs; excursies; schoolreisjes; etc.
Er wordt verslag opgemaakt van dit gesprek en de gemaakte afspraken. Een kopie van dit verslag gaat naar de ouders ter ondertekening en naar de directeur, intern begeleider en anti-pest coördinator.
Ook de ouders van het gepeste kind worden op de hoogte gebracht. Er wordt besproken wat is voorgevallen en welke acties de school en eventueel ouders zullen ondernemen om het probleem op te lossen. Er wordt een verslag van dit gesprek opgemaakt en een kopie zal ter ondertekening aan ouders verstrekt worden.
3. Indien het probleem zich blijft herhalen of wanneer ouders onvoldoende meewerken, wordt de directeur door de leerkrachten ingelicht. De leerkrachten overhandigen de directeur het logboek van gebeurtenissen en het gesprek met de ouders van de pester. De directeur roept de ouders van de pester op voor een gesprek op school. Ook het kind kan in dit eerste gesprek gehoord worden door directie.
Er worden afspraken gemaakt om het pestgedrag te stoppen en ouders worden gewezen op het document "Gedragscode leerlingen en ouders". In dit document staat beschreven hoe ouders, medewerkers en leerlingen met elkaar om dienen te gaan en welke maatregelen er genomen kunnen worden als het gedrag niet stopt. De voorzitter van de raad van bestuur van onze stichting wordt op de hoogte gebracht van de incidenten. *Het document "Gedragscode leerlingen en ouders" is op te vragen bij de schoolleiding. U kunt het ook terugvinden op onze website bij "documenten".*
Er wordt verslag opgemaakt van dit gesprek en de gemaakte afspraken. Ouders ontvangen een kopie van dit verslag ter ondertekening.

4. Indien het gedrag niet verbetert, kan er een verwijzing plaatsvinden naar het maatschappelijk zorgsysteem (Bureau Jeugd en Gezin). Gedragscode leerlingen en ouders treedt in werking. In overleg met de voorzitter van de raad van bestuur van onze stichting kan worden besloten tot het overgaan tot schorsing en/of verwijdering.

In uitzonderlijke situaties kan worden afgeweken van bovenstaande. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als het ongewenste gedrag zo extreem is, dat de schoolleiding onmiddellijk moet optreden.

Formulieren en procedures leiden op zichzelf niet tot het verdwijnen van ongewenst gedrag. Het is echter wel belangrijk om in zaken als pestgedrag duidelijk te monitoren hoe het verloop van een casus wordt behandeld.

Plan van aanpak/ curatieve maatregelen

Er zijn geen vaste klip en klare maatregelen die overal en altijd werken. Elke klas, elke leerkracht en elke situatie is verschillend. De leerkracht zorgt er voor dat afspraken uit bovenstaande gesprekken helder worden geformuleerd in een plan van aanpak, hierbij vraagt de leerkracht advies aan de anti-pest coördinator en intern begeleider. Het plan van aanpak wordt altijd gedeeld met de schoolleiding.

In het plan van aanpak wordt een onderscheid gemaakt tussen de activiteiten die zijn gericht op:

- Het kind dat gepest wordt
- De pester
- De ouders
- De meelopers
- Het schoolteam

Mogelijke maatregelen naast de gesprekken die gevoerd worden bij herhaaldelijk gedrag:

- De omgeving aanpassen, zodat er geen gelegenheid meer is om te pesten.
- Agressie en geweld kanaliseren door in gesprek te gaan en/ of afleiding te bieden.
- Confronterende maatregelen waarbij de groep openlijk en direct wordt aangesproken op de pesterijen, bijvoorbeeld door van pesten een thema te maken.
- Niet-confronterende maatregelen waarbij het pesten indirect bespreekbaar wordt gemaakt in de groep, bijvoorbeeld door onderwerpen aan te bieden als machtsmisbruik of oorlog en vrede.
- Het inzetten van pestprogramma's zoals "Meidenvenijn" en "Sta op".
- (Verwijzing naar) Externe begeleiding door professionals binnen of buiten de school.

Hulp aan betrokkenen

Hulp aan het kind dat gepest wordt

De begeleiding van het gepeste kind is van groot belang. Het kind is doorgaans eenzaam en slachtoffer en heeft recht op professionele zorg vanuit school. Naast het voorkomen van nieuwe ongewenste ervaringen, staat het verwerken van de ervaringen. De ouders van het gepeste kind worden altijd op de hoogte gebracht van de situatie.

In overleg met hen bieden wij hulp aan het gepeste kind. Dit kan bestaan uit:

- Gesprekken met een vertrouwelijk persoon, bij voorkeur de leerkracht van het kind.
Bij het monitoren van ontwikkelingen is het van belang naast incidentele momenten ook vaste momenten van gesprek in te bouwen waarin het kind gevraagd wordt naar de gewenste vooruitgang. Het doel is tweeledig: zowel het signaleren van eventuele nieuwe prikkels, als het verwerken van eerdere ervaringen.
De leerkracht kan hierbij op de achtergrond worden bijgestaan door onze anti-pest coördinator en intern begeleider.
- Verwijzing naar externe organisaties die programma's aanbieden om kinderen meer zelfvertrouwen te geven en weerbaarder te worden (sociale vaardigheidsprogramma's).

Hulp aan de pester

De pester heeft in ons pedagogisch stelsel ook recht op hulp, zij zijn niet in staat om op normale wijze met (sommige) anderen om te gaan en hebben daar onze professionele hulp bij nodig.

In overleg met de ouders van de pester kan de hulp bestaan uit:

- Gesprekken met een vertrouwelijk persoon, bij voorkeur de eigen leerkracht, waarbij geprobeerd wordt de oorzaak van het pesten te achterhalen. Daarnaast proberen we de pester gevoelig te maken voor hetgeen hij/zij aanricht bij het gepeste kind.
- Verwijzing naar externe organisaties die programma's aanbieden om kinderen meer zelfvertrouwen te geven en weerbaarder te worden (sociale vaardigheidsprogramma's).
Ook een verwijzing naar Bureau Jeugd en Gezin is mogelijk.

Hulp aan de ouders

Voor de ouders van het gepeste kind is het van belang dat de school de ernst duidelijk maakt van het probleem en een actieve houding aanneemt bij het oplossen ervan. Met de ouders van het gepeste kind zal overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind.

De ouders van de pesters moeten op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt. Zij hebben er recht op te weten dat hun kind in sociaal opzicht bepaald zorgwekkend gedrag vertoont, dat dringende verbetering behoeft.

De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers moeten zich bij de leerkracht melden als zij van hun kind vernemen dat er een kind gepest wordt.

Alle betrokken ouders kunnen op school terecht voor advies over hoe zij het beste kunnen omgaan met dit probleem. In de eerste instantie loopt dit via de leerkracht. De anti-pest coördinator en interne begeleider kunnen hier echter ook ondersteunend in zijn. Desgewenst kunnen wij ouders doorverwijzen naar externe hulporganisaties.

Hulp aan de leerkracht

De leerkracht wordt op school ondersteund door de intern begeleider en anti-pest coördinator. In het geval van pesten wordt dit altijd besproken met de intern begeleider en anti-pest coördinator. Zij zullen advies geven en desgewenst het gesprek met de ouders voorbereiden. Hij/zij kan eventueel doorverwijzen naar professionele hulpverleners.

Algemene informatie hulp en ondersteuning

Binnen ons schoolbestuur hebben we een zorgstructuur vastgesteld om leerlingen, ouders en leerkrachten zo nodig de juiste hulp te kunnen bieden. U leest hier meer over in ons schoolplan of de schoolgids. Deze documenten zijn op te vragen bij directie.